

Remissvar

2014-02-12

Utrikesdepartementet
103 33 Stockholm

Biståndspolitisk plattform (Skr. 2013/14)

LSU tackar för möjligheten att få komma med inspel på regeringens skrivelse 2013/14:
Biståndspolitisk plattform.

Sammanfattning

LSU ser att omvärldsbeskrivningen som framställer biståndets uppgift i en föränderlig värld missar en central utveckling, nämligen frågan om demografiska utmaningar som bör påverka biståndets inriktning och därmed också plattformen. Unga är en stor del av världens befolkning, och besitter möjligheten att avgöra hur utvecklingen kommer att se ut de kommande åren. Unga kräver anpassade insatser kring samtliga delmålsområden utifrån att unga är speciellt utsatta. Genom att inkludera unga som målgrupp kommer det svenska biståndet att bidra till att ungas potential tas tillvara och blir den drivkraft för utvecklings om de kan vara.

Att vara en målgrupp är inte nog, det svenska biståndet måste tydligt identifiera unga som aktörer *för* utveckling. Vi ser att detta perspektiv saknas.

LSU föreslår utifrån *vårt perspektiv på ungas specifika situation* som presenteras nedan att demografiska utmaningar inkluderas i omvärldsbeskrivningen i avsnitt 3, och att unga identifieras som en målgrupp jämte kvinnor och flickor i avsnitt 4.

Detta skulle kvalificera de avväganden som gjorts i den biståndspolitiska plattformen i övrigt när det gäller att inkludera unga som mottagare av och aktörer i svenskt bistånd.

Vårt ställningstagande

Avsnitt 3.1, En värld i förändring

LSU håller med om flera av de utmaningar och förändringar som nämns i 3.1 redan. Senast i budgetpropositionen för 2013 lyfte regeringen upp att nästan hälften av jordens befolkning är under 25 år, och att unga och unga ledare sitter på stor potential för att bidra till global utveckling¹. Vi anser detta fortsatt bör vara en prioritering för det svenska biståndet, och att förändrade demografiska utmaningar bör inkluderas i plattformens omvärldsbevakning.

Hälften av jordens invånare är unga – vi är fler idag än någonsin tidigare. Ungas medbestämmande i samhället är både en rättighet och ett ansvar, som idag förnekas en stor del av världens unga. Unga ska i jämlikhet med andra vara delaktiga, ha inflytande och makt i politiska beslut och processer – i alla faser, på alla nivåer och inom alla områden. Delaktighet, inflytande och makt är avgörande för att kunna tillvarata sina mänskliga rättigheter.

¹ <http://www.regeringen.se/content/1/c6/19/91/89/8e92e52d.pdf>

Denna stora unga befolkning kan med de rätta insatserna bli en viktig drivkraft för utveckling, medan felaktiga eller bristande insatser kan leda till att unga har en negativ inverkan på social, ekonomisk och miljömässig utveckling.² Även om utmaningen är liknande i länder med olika nivåer av utveckling, krävs differentierade insatser i olika länder och regioner där möjligheten att tillvara ta ungas potential att bidra till sina samhällen ser oerhört olika ut.

Avsnitt 4.1.3 Det svenska biståndets målgrupper

LSU delar regeringens syn på kvinnors och flickors speciellt utsatta situation i många länder. Vi ser dock att fokus på unga och ungdomsorganisationer är ett område där Sverige med erfarenhet och kompetens har komparativa fördelar där det svenska biståndet kan komma till bäst nytta, och föreslår därför att unga inkluderas som en målgrupp jämte kvinnor och flickor.

Den komplexa väv som innefattar hälsa, utbildning, jämställdhet, sysselsättning, och konflikt relaterar till unga på ett sätt som gör det omöjligt att exkludera unga som en tydligt prioriterade målgrupp för det svenska biståndet.

Unga utgör halva jordens befolkning, och 90% av dessa unga lever i mindre utvecklade länder.³ För de unga som får möjlighet till god utbildning eller yrkeskompetens, och meningsfull ekonomisk sysselsättning, minskar risken att de utnyttjas i eller utnyttjar väpnad konflikt.⁴ Kunskap om hiv/aids är högre bland unga män än unga kvinnor, samtidigt som unga kvinnor i större utsträckning är smittade. Bristen på jämställdhet påverkar inte enbart möjlighet till utbildning utan också tillgången till information i frågor som påverkar ungas liv⁵. Precis som nämns om kvinnors brist på tillgång till egenmakt, kan sägas om ungas tillgång till egenmakt. Graviditet är den ledande dödsorsaken för unga kvinnor i världen, och kräver andra typer av insatser än de riktade till kvinnor överlag.⁶

Unga och de biståndspolitiska delmålen - vårt perspektiv

Avsnitt 5.1 Delmål 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Vi beklagar att regeringen i sin skrivelse inte uttalar att unga har en viktig roll i demokratin. Ungas egna organisationer är den främsta metoden för att skapa former så att ungas engagemang leder till förändring. Ungas organisering tar sin utgångspunkt i förenings-, mötes- och yttrandefriheten. Ungdomsorganisationer samlar unga kring gemensamma idéer, som att skapa en viss verksamhet, driva en politisk fråga eller vara en samlad röst för sina medlemmar. Ungdomsorganisationer är en grundläggande del av en demokratisk och legitim samhällsutveckling. Ungdomsorganisationers oberoende och självständighet innebär att de ges möjlighet att ha en granskande roll, vara röstbärare och opinionsbildare. Genom att

² <https://blogs.worldbank.org/developmenttalk/youth-bulge-a-demographic-dividend-or-a-demographic-bomb-in-developing-countries>

³ <https://www.unfpa.org/webdav/site/global/shared/factsheets/One%20pager%20on%20youth%20demographics%20GF.pdf>

⁴ <http://www.newsecuritybeat.org/2012/01/three-new-reports-highlight-ongoing-significance-of-youth-demographics-in-global-trends/#.UvYJcEJ5Ooc>

⁵ <http://www.prb.org/pdf13/youth-data-sheet-2013.pdf>

⁶ <http://www.advocatesforyouth.org/publications/publications-a-z/436-adolescent-maternal-mortality-an-overlooked-crisis>

unga människor möts i demokratiska organisationer bidrar vi till att ge unga individer en demokratisk kultur, ett krav för att demokratin ska utvecklas och konsolideras.⁷

Avsnitt 5.2 Delmål 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att delta i ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning

Grundläggande utbildning har en avgörande betydelse för möjligheten till ett värdigt liv men också för att kunna vara en positiv kraft för hållbar utveckling. Även det lärande som dagligen bedrivs av miljontals människor i t ex ungdomsorganisationer har stor potential för att bidra till att globala utbildningsmål uppfylls. Det finns en tydlig koppling mellan färdigheter, som kan fås genom informellt lärande, och arbetsmöjligheter. Att uppvärdera det informella lärandet och i högre utsträckning värdesätta det i samband med anställningar skulle underlätta inträdet på arbetsmarknaden för många unga. Det skulle också göra att viktig kompetens kommer till användning.

Aldrig tidigare har så många unga varit arbetslösa globalt som idag. En hel generation riskerar nu att tappa tilltron till samhället och det är ett stort problem på lång sikt. Unga människor är mer utsatta än andra grupper på arbetsmarknaden, och under tider av lågkonjunktur riskerar en stor grupp att helt stå utanför sysselsättning och utbildning. Händelser under de senaste åren har visat att ungas utanförskap inte bara innebär en skada för de individer som drabbas, utan också riskerar att bli ett hot mot samhället och demokratin. Särskilda satsningar måste göras för att ge unga människor en meningsfull sysselsättning.⁸

Avsnitt 5.3 Delmål 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

En miljömässigt hållbar utveckling måste vara kärnan i den globala utvecklingen. Sedan 1980-talet – alltså under hela dagens ungas livstid – har det globala miljömässiga fotavtrycket varit ohållbart. Miljöförstöring är ett hot mot både nuvarande och framtida generationer. Det som krävs nu är en radikal förändring som kräver en politisk handlingskraft. Sveriges bistånd måste adressera denna omställning på ett konkret och tydligt sätt.

Unga bör ses som en viktig aktör i denna radikala förändring. Beslutsfattare kan bidra till detta genom att försäkra bra förutsättningar för unga att organisera sig, inkludera unga i beslutsfattande, tillgodose behov och rättigheter för unga. I näringslivet bör ungas kreativitet och engagemang lyftas upp för att utnyttja denna potential för hållbar utveckling.⁹

Avsnitt 5.4 Delmål 4: Förbättrad grundläggande hälsa

Unga människor vill ha rättigheter och kunskap för att själva bestämma över sina egna kroppar. Idag tvingas alltför många unga människor att följa äldre generationers förväntningar på hur de ska leva sina liv, när de ska bilda familj och hur den familjen ska se ut. Detta begränsar många unga människor, särskilt unga kvinnor som har få val förutom

⁷ Förändring för frihet: Policy för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter inom svenskt utvecklingssamarbete 2010-2014

⁸ <http://lsu.se/wp-content/uploads/2013/02/LSU-Post-2015-Tid-för-global-förändring.pdf>

⁹ <http://lsu.se/wp-content/uploads/2012/06/Report-Stockholm-301.pdf>

föräldraskap. Unga män bör också erkännas som viktiga partners i skapandet av jämställda samhällen.

För att tillgodose unga människors rättigheter, och rätt att välja, krävs utbildning och upplysning, genom universell sexualundervisning och tillgång till både preventivmedel och ungdomsvänliga och tillgängliga rådgivande mottagningar. Genomgående krävs att mänskliga rättigheter präglar arbetet med sexuella och reproduktiva rättigheter, där unga själva har rätten att bestämma över våra kroppar och liv.¹⁰

Avsnitt 5.5 Delmål 5: Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld

Fattiga unga är en sårbar grupp som löper stor risk att hamna i kriminalitet och i vissa kontexter att utnyttjas i våldsamma konflikter. Unga löper både större risk för att utöva och utsättas för våld. Unga arbetslösa män är en stor riskfaktor för våldsam konflikt, internt eller mellan grannländer i stater där demokratin inte har starkt fäste.¹¹ Brist på möjligheter att försörja sig och politisk marginalisering bidrar till att unga rekryteras till väpnade styrkor. Effekterna för de unga är bland annat brist på utbildning och säkerhet, hälsoproblem. Effekterna på en stat och dess grannar är politiskt kaos, våldsam konflikt, förstörd infrastruktur och minskade ekonomiska möjligheter.

Fattiga unga kvinnor riskerar att falla offer för trafficking och unga män och kvinnor har en speciellt utsatt situation i konfliktområden där könsrelaterat våld används systematiskt som ett vapen.¹²

Avsnitt 5.6 Delmål 6: Räddade liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet
LSU håller med om de prioriteringar som görs i plattformen på detta område, och utgångspunkten i behovsfokus.

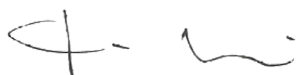
LSU:s förslag

Övergripande:

- Att demografiska utmaningar inkluderas i omvärldsbeskrivningen i avsnitt 3,
- Att unga identifieras som en målgrupp jämte kvinnor och flickor i avsnitt 4.

Specifikt:

- Att särskilda satsningar inkluderas för att ge unga människor en meningsfull inkomstbringande sysselsättning som bidrar till ekonomisk utveckling

Felix König,
Ordförande

¹⁰ <http://lsu.se/wp-content/uploads/2013/02/LSU-Post-2015-Tid-för-global-förändring.pdf>

¹¹ Paul Collier: Wars, Guns and Votes: Democracy in Dangerous Places (2009)

¹² Ungdomsperspektiv i utvecklingssamarbete – dags att göra policy till praktik